

Газет 1930 жылдың 10 қазанынан шыға бастады

Өндірістегі қауіпсіздік талаптары күшейтіледі

Премьер-министр Олжас Бектенов Мемлекет басшысының қауіпті өндіріске тартылған азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі тапсырмаларын жүзеге асыру мәселелері бойынша жұмыс кеңесін өткізді.

Төтенше жағдайлар министрі Шыңғыс Әрінов, өнеркәсіп және құрылыс министрі Қанат Шарлапаев жаңа тәсілдер және еңбек қауіпсіздігі саласындағы атқарылып жатқан жұмыстар туралы баяндады. Кеңеске еңбек және халықты әлеуметтік қорғау, сондай-ақ цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлері қатысты.

Қауіпсіз еңбек тұжырымдамасы аясында нысандарды цифрландыруды ескере отырып, нормативтік-құқықтық актілер қайта қаралады, өнеркәсіп қауіпсіздігін, ғылымды дамытуды және тиісті орталықтар құруды қамтамасыз ететін нысандарға қойылатын, сондай-ақ мемлекеттік еңбек инспекторының кадрлық әлеуеті мен құқықтық мәртебесін арттыру жөніндегі талаптар күшейтілді.

Қазіргі уақытта өнеркәсіп қауіпсіздігі бойынша жекелеген талаптар қайта қаралып жатыр. Осылайша, азаматтық қорғау туралы заң жобасы шеңберінде апаттық-құтқару қызметтеріне қойылатын талаптар қатаңдатылады, өндірістік бақылау стандарттары күшейтілуде, қауіпті өндірістік нысандар иелеріне жабдықтарды жаңарту және жаңғырту бойынша жаңа міндеттер көзделген.

Сонымен қатар өнеркәсіптік қауіпсіздік нысандары паспорттарын жасауға, апаттарды есепке алуды және басқа да үдерістерді автоматтандыруға мүмкіндік беретін «Е-ӨҚК» ақпараттық жүйесін іске қосу жоспарланып отыр.

Премьер-министр өнеркәсіп қауіпсіздігі саласындағы бақылау тетігіне ерекше назар аударды. Төтенше жағдайлар министрлігі ӨҚМ және ЕХӨҚМ-мен бірлесіп, тексеру қорытындысы бойынша өнеркәсіптік нысандар меншік иелері мен басшыларының қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету бойынша жауапкершілігін күшейту жөнінде ұсыныстар енгізу тапсырылды.

Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі Төтенше жағдайлар, Экология және табиғи ресурстар министрліктерімен бірлесіп, өнеркәсіп қауіпсіздігі шараларын уақтылы қаржыландыру үшін жер қойнауын пайдаланушылардың тау-кен жұмыстарын талдау жүргізіп, бақылауға алуы қажет.

Өнеркәсіп және құрылыс, Төтенше жағдайлар министрліктері газдар шығарындыларымен байланысты тәуекелдерді азайту үшін шахталарды алдын ала газсыздандыру нормативтерін әзірлеуі қажет.

ЦДИАӨМ отандық IT-мамандармен бірлесіп, өнеркәсіп қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жаңа шешімдер әзірлеу тапсырылды.

ФИФА вице-президенті Шандор Чаньи ҚФФ кеңсесіне келді

Халықаралық футбол федерациясы (ФИФА) және вице-президенті Шандор Чаньи Қазақстан футбол федерациясының (ҚФФ) кеңсесіне ресми сапармен келді.

Іс-сапар барысында Федерация президенті Марат Омаров Шандор Чаньиге ҚФФ кеңсесінде таныстыру экскурсиясын өткізіп, федерацияның қызметі туралы баяндады. Сондай-ақ Футбол үйіндегі манежді көрсетті.

Кездесу барысында тараптар Қазақстанда футболды дамыту, ФИФА және УЕФА ұйымдарымен ынты-

мақтастықты нығайтудың маңызын атап өтті. Бұған қоса, футбол бастамаларын жүзеге асыруда өзара қолдау көрсету қажеттігі жайлы өзекті мәселелерді талқыланды.

Шандор Чаньи жаңадан ҚФФ президенті болып сайланған Марат Талғатұлының қызметімен құттықтап, екіжақты ынтымақтастықтың жемісті болатынына сенім білдірді. Сондай-ақ ФИФА мен УЕФА Қазақстанда футболдың дамуын жан-жақты қолдауға дайын екенін ерекше атап өтті.

«Созақ үні»-ақпарат.

Президент Әлихан Смайыловты қабылдады

Қасым-Жомарт Тоқаевқа Жоғары аудиторлық палатаның былтыр атқарған қызметінің қорытындылары мен осы жылға арналған жоспары жөнінде мәлімет берілді.

Президентке былтыр 214 нысанда құны шамамен 11 триллион теңгені құрайтын 27 аудиторлық іс-шара өткізілгені туралы баяндалды. Соның нәтижесінде жалпы сомасы 862 миллиард теңге болатын түрлі нормалардың бұзылғаны анықталды. Тексерістердің қорытындысы бойынша бюджетке 135 миллиард теңге қайтарылды. Бұл 2023 жылы өтелген қаржыдан бес есе артық.

Мемлекет басшысына құрылыс нысандарындағы баға

қалыптастыру, өңдеу өнеркәсібі жобаларын қаржыландыру, ауыл шаруашылығын субсидиялау ісінде олқылықтар үнемі байқалатыны айтылды.

Жоғары аудиторлық палата барлық анықталған заң бұзушылықты жою үшін Үкіметке ұсыным беріп, жауапты мемлекеттік органдарға нұсқама жолдаған.

Әлихан Смайылов биыл 40-тан астам аудиторлық іс-шара өткізу жоспарланғанын жеткізді. Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша Астана және Алматы қалалары, Солтүстік Қазақстан, Қостанай және Жамбыл облыстары, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» қоры,

«Қазатомөнеркәсіп» ұлттық компаниясы, KEGOC кәсіпорыны, Ұлттық банк, Төтенше жағдайлар министрлігі бюджеттерінің орындалуы тексеріледі. Сонымен қатар ғылым, қорғаныс, құқықтық тәртіпті сақтау, спорт, әлеуметтік қамтамасыз ету, орман шаруашылығы салаларында аудиторлық тексерістер жүргізіледі.

Кездесу соңында Президент мемлекеттік аудит жүйесін жетілдіру жөніндегі жұмысты жалғастыруды тапсырды. Сонымен қатар бюджет қаржысының игерілуін тиімді бақылау үшін заманауи цифрлық шешімдерді енгізудің маңызына назар аударды.

Қазақстанда зейнетақы мен жалақы мөлшері өседі

Премьер-министрдің орынбасары Серік Жұманғарин Сенаттағы Taldau Talks подкастында қосылған құн салығының өсуі, оның Қазақстандағы бюджет пен инфляцияға әсеріне қатысты сауалдарға жауап берді.

Үкімет қосылған құн салығы бойынша шекті соманы 15 миллион теңгеге дейін төмендетіп, 16% мөлшерлемені таңдады.

-Заң бойынша біз инфляция деңгейінде зейнетақыны, мемлекеттік қызметкерлердің, мұғалімдердің және дәрігерлердің жалақысын өсіруге тиіспіз. 20 пайыздық мөлшерлеменен бұл 800 миллиард теңге болады. 16 пайыздық мөлшерлемеде ол 500-550 миллиардтың арасында болады. Атаулы әлеуметтік көмектің де мөлшерін көбейтеміз. Қазір ол 200 мың адамға 40-45 миллиард теңге көлемінде. Тұрғын үй көмегіне қатысты, тарифтер бағасы көтерілуінің орнын толтыру үшін оның да мөлшерін ұлғайтамыз,-деді Жұманғарин.

Алаяқтықтың жаңа түрі пайда болды

+870 деп басталатын нөмірден хабарласса алмаңыз, қайта қоңырау шалмаңыз. «Мемлекеттік техникалық қызмет» АҚ қазақстандықтарға осындай үндеу жасады.

Мамандар бұл кодтардың теңізде, әуеде және шалғай аймақтарда қолданылатын анықтаған.

Алайда алаяқтар осы нөмірлердің Қазақстандық нөмірлерге ұқсастығын пайдаланып, тұрғындарды алдауға көшкен. Сол үшін жеке ақпаратты, SMS кодтарын немесе банк картасының деректерін ешкімге бермеуді ескертеді.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Аудан агроқұрылым басшыларына!

2025 жылы көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарына 5% жеңілдікпен несие бөлінуде. Несие «Кең Дала-2» бағдарламасы аясында қаражат бөлініп, Созақ ауданында «Ырыс» МҚҰ» ЖШС бойынша іске асырылады.

Созақ ауданы бойынша уәкілетті орны Шолаққорған ауылы «Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы».

Ауыл шаруашылығы тауар өндірушілер жылдық 5 пайыздық мөлшерлеменен несие ала алады. Несие мерзімі – 12 айға дейін.

Несие бөлінетін дәнді-дақылдар тізімі:

Қ/С	Дәнді-дақыл атауы	1 гектерға лимит, теңгемен
1	Бидай	71 611
2	Арпа	65 470
3	Сұлы	61 620
4	Тары	51 106
5	Күздік қара бидай	79 180
6	Қарақұмық	55 874
7	Жүгері	198 680
8	Күріш	261 851
9	Ас бұршағы	87 115
10	Жасымық	85 345
11	Қант қызылшасы	394 580
12	Мақта	283 029
13	Күнбағыс	81 658
14	Мақсары	60 346
15	Соя	107 648
16	Рапс	61 080
17	Зығыр	69 803
18	Қыша	56 701
19	Нут	55 498
20	Картоп	496 350
21	Көкөніс	395 298
22	Бақша	237 173
23	Сүрлемге арналған жүгері	114 625
24	Көпжылдық шөп	57 045
25	Біржылдық шөп	41 266

Жеке кәсіпкер және шаруа қожалықтары (шаруашылықтары) үшін қажетті құжаттар тізімі

1. Жеке куәлік/паспорт, жұбайының жеке куәліктері, неке куәлігі, ортақ пай үлестерінің жеке куәліктері;
  2. Жеке кәсіпкердің мемлекеттік тіркеуі туралы Талон;
  3. ШҚ мүшелері туралы салық органынан анықтама (түпнұсқа);
  4. Бюджетке қарызы бар немесе жоқтығы туралы салық органынан анықтама (түпнұсқа);
  5. Ауыл әкімдігінен ұсыныс 3 жылдық егін екендігі туралы анықтама;
  6. Ұсынылған кепіл заттарына қажетті растайтын құжаттар (көшірмесі және түпнұсқалары);
  7. Ұсынылған кепіл мүлігінің арестте жоқтығын/барлығын растайтын анықтама (түпнұсқа);
- Қосымша ақпарат алу үшін: 8-700-658-69-48 К.Еркеғали
8-702-895-05-24 Е.Бақдаулет.

Аудан әкімдігінің кәсіпкерлік және ауыл шаруашылығы бөлімі.

Хабарландыру

ҚР ДСМ СЭБК «Ұлттық сараптама орталығы» ШЖҚ РМК Түркістан облысы бойынша филиалы Созақ аудандық бөлімшесі Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл туралы» Заң талаптарының орындалуын бақылау мақсатында, Созақ ауданы, Шолаққорған ауылы, С.Қожанов көшесі №15 мекен жайында 2025 жылдың ақпан айының 28 жұлдызында «Ашық есік күні» өтетіндігі туралы хабарлаймыз.

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ

Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 29 желтоқсандағы №153 «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметшілерінің әдептілік нормаларын және мінез құлық қағидаларын одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметшілерінің «Әдеп» кодексінің мемлекеттік қызмет этикасы мен Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл туралы» Заң талаптарының орындалуын бақылау мақсатында, ҚР ДСМ СЭБК «Ұлттық сараптама орталығы» ШЖҚ РМК Түркістан облысы бойынша филиалы Созақ аудандық бөлімшесі 8 (725-46) - 4 - 26 - 74 сенім телефоны арқылы жеке және заңды тұлға өкілдерінің хабарламалары қабылданады.

Созақ аудандық бөлімшесінің «Сенім телефонына» түскен барлық хабарламалар тіркеледі және жауаптар беріледі.

А.КУЛМЕНОВ,
Зертхана меңгерушісі.

Хабарландыру

«БК «Инкай» ЖШС «Түркістан облысы Созақ ауданындағы Инкай уран кен орнының №1 учаскесіндегі қызметті жою жоспары» (уран өндіру салдарын жою жөніндегі жұмыстарды орындау мерзімдерін, шарттарын және құнын бағалау) бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Жоба бойынша құжаттама Бірыңғай экология порталда жарияланған <https://ecoportal.kz>. Жария талқылау тыңдаулар 06.03.2025 ж. бастап 10 жұмыс күні ішінде Бірыңғай экологиялық портал сайтында өтеді. Бастамашы: «БК «Инкай» ЖШС, ҚР, Шымкент қ., Қонаев к-сі, 80 ғим., БСН телефон: 960340001136, тел. +7 7252 997 182, e-mail: info@budenovskoe.kztabisheva@inkai.kz. Жобалаушы: «Два Кей» ЖШС, БСН 031240001366. 050060, Алматы қ. Жароков к., 314 «А» үй, Тел: 8 (727) 339-36-01. Жоспар бойынша ақпарат алуға болатын және құжаттардың көшірмесімен танысуға болатын байланыстар: 8(727) 339-36-01, info@2k.kz.

Қоғам өкілдері жоба материалдарымен танысып, өз ескертулері мен ұсыныстарын келесі мекен-жайы бойынша бере алады: Түркістан қ., Жаңа Қала ықш. ауд., 32 көш., 20 ғимарат, «Түркістан облысы әкімдігінің табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, тел. 8-72533-6-38-45, a.erkebai@ontustik.gov.kz.

Объявление

ТОО «СП «Инкай» проводит общественные слушания в форме публичных обсуждений на участие №1 уранового месторождения Инкайв Сузакском районе Туркестанской области» (оценка сроков, условий и стоимости выполнения работ по ликвидации последствий добычи урана).

Документация по проекту размещена на Едином экологическом портале <https://ecoportal.kz>. Публичные обсуждения состоятся с 06.03.2025 г. и в течение 10 рабочих дней на сайте Единый экологический портал. Инициатор – ТОО «СП «Инкай», БИН: 960340001136, г.Шымкент, пр.Кунаева, зд.80, телефон: +7 7252 997 182, e-mail: tabisheva@inkai.kz.

Проектировщик: ТОО «Два Кей», БИН 031240001366. 050060, г.Алматы, ул. Жароковад.314 «А» Тел: 8 (727) 339-36-01. Контакт по которым можно получить информацию по плану и ознокомится с копией документов: 8(727) 339-36-01, info@2k.kz.

Замечания и/или предложения заинтересованной общественности принимаются по адресу: г.Туркестан, Микрорайон ЖаңаҚала, улица 32, здание 20. ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области». тел. 8-72533-6-38-45, a.erkebai@ontustik.gov.kz.

Біз-сыбайлас жемқорлыққа қарсымыз

Жемқорлық-мемлекеттің, қоғамның дамуына тежеу болатын, болашағына кесірін тигізетін індет. Сыбайлас жемқорлықпен күресу бүгінгі күннің күрделі мәселесі болып отыр. Оған осы бастан тоқтау қоймаса мемлекетте тұрақты өсіп-өркендеу болмайды. Сыбайлас жемқорлықпен түбегейлі күресу үшін халықтың құқықтық сауатсыздығын жоятын, құқықты түсіндіру жұмысының сапасын арттырудың маңызы зор. Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатының негізгі басымдықтарының бірі осы злымдықпен күресу болып табылады. Біздің қоғамда сыбайлас жемқорлыққа орын жоқ. Қоғамның барлық күш жігерін біріктіріп, осы дерттің одан әрі таралмауы үшін оған бөгет болудың барлық амалдарын қолдану арқылы ғана бұл құбылысқа тиімді түрде түбегейлі қарсы тұруға болады. Сондықтан сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Републикасы азаматтарының азаматтық борышы және адамгершілік міндеті деп білуге керек. Біз қазір жаңаша өмір сүріп жатырмыз. Жаңа қоғамның сипаты іскерлік болса, бұл жолда жетістіктеріміз де баршылық. Ал шешімі күрделі әлеуметтік мәселелер де бар.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сана қалыптасқан жағдайда ғана адам адамгершілікке жат-қылықтардан бойын аулақ ұстай бастайды, заңға қайшы келетін әрекеттерді жасауға жол бермейді. Қарапайым тілмен айтатын болсақ, сыбайлас – жемқорлық - бұл қызмет дәрежесін жеке мақсатта пайдалану. Осы келеңсіз құбылыстың үдеп бара жатқаны жас ұрпақ тәрбиесіне зиян болатындығы бәрімізді алаңдатады. Бұл мәселеге тереңірек үңілетін болсақ, сыбайлас жемқорлық ел болашағына, ұлттық қауіпсіздікке үлкен кесірін тигізеді. Бұл кесел дамушы елдердегідей біздің мемлекетімізге

де орасан зор нұқсан келтіріп отыр. Қоғамның бақытты болашағын тежейді, елдің халықаралық беделіне нұқсан келтіреді, жұртшылықтың заң мен әділдікке, билікке деген сеніміне сызат түсіреді. Еліміздің өркениетін дамытқысы келетін, өз ортасын құрметтейтін әрбір азамат мемлекеттің ішіндегі тәртіпті белгілі бір жүйеге келтіруге, ел ішіндегі қауіпсіздікті қамтамасыз етуге мүдделі және оның алдындағы басты парызы. Қоғаммен бірге өркендеп, етек жайып, етене сіңісіп келе жатқан бұл кеселдің тамыры тереңнен жаймауына өз үлесімізді қосу және оған тосқауыл болу - біздің басты міндетіміз.

А.КУЛМЕНОВ,
ҚР ДСМ СЭБК «Ұлттық сараптама орталығы» ШЖҚ РМК Түркістан облысы бойынша филиалы Созақ аудандық бөлімшесінің зертхана меңгерушісі.

Сексеуіл-құм көшкінінің қорғаны

Сексеуіл құмды шөлдін қорғаны болып табылады. Олай дейтініміз құмды бекітіп ұстап тұрады. Сексеуілдің жас өскіндері түйеге, қойға жақсы азық. Оның себебі жас бұтақ жапырақтың қызметін атқаратын болғандықтан құрамында малға қажетті барлық органикалық заттар болады және көп суы бар. Бұл малға бір жағынан азық болса, екіншіден сусын. Сексеуіл шөлдін тірі қазба байлығы болып табылады. Оның себебі отқа жаққандағы қызуы жағынан нағыз қазба байлық тас көмірден кем түспейді. Сексеуіл күлінен сақар (тыңайтқыш) өндіріледі. Сексеуілдер қоршаған ортаның тепе-теңдігін сақтап тұрда ерекше орны бар. Дүлей соққан желден құм көштерін тоқтатады. Сексеуілдерді қорғаныш ететін жан-жануарлар мен жәндіктер қаншама. Әсіресе түз тағылары киіктерге сексеуілдер арасы өсіп өнулеріне өте қолайлы. Қазақстанда қолданылуы мен жойылуы. Қазірге дейін жұрт сексеуілдерді отқа тамызық ретінде пайдаланатын. Нарықтық қатынастың алғашқы жылдары бұл жағдай күрт өзгерді. Көмірдің жетіспеушілігі мен қымбаттаушылығы елді мекендерде тұратындарға ауыр тиіп, сексеуілді таза отын ретінде қолдана бастады. Бұрын ауыл іргесінде өсетін сексеуілдерді қазір елу, алпыс шақырым қашықтықтардан ғана көре аламыз. Сондықтан да табиғат ананың сыйын қадірлей білейік.

Абзал АБДАШИМ,
Созақ орман және жануарлар элементі қорғау мекемесінің орман күзетшісі-қорықшысы.

Заңдылықты сақтайық!

Өрт қауіпті мерзімде мемлекеттік орман қоры аумағында жас қылқан жапырақты орман отырғызылған жерде, бұрын болған өрт орындарында, бүлінген орман учаскелерінде жарылған ағаш қалдықтары мен дайындалған ағаш отындары бар орман ішіндегі ағаш кесетін жерде, кеуіп қалған шөпті өсімдіктер орындарында, сондай-ақ ағаштардың ұшар басы маңында от жағуға тыйым салынады. Аңшылық құрғанда оталғыш немесе бықсығыш материалдарды қолдануға, жанармай заттарын сұрткен материалдарды арнайы қарастырылмаған жерлерде тастауға, іштен жанатын қозғалтқыш істеп тұрған кезең отынды баққа құюға, қозғалтқыш қуат көзі жүйесінің ақауы бар машинаны қолдануға, сондай-ақ жанар маймен жүретін машиналардың жанында темекі шегуге немесе ашық түрде от қолдануға тыйым салынады. Мемлекеттік орман қоры жерлерінде және жасыл отырғызуларымен тікелей іргелесіп жатқан учаскелерде құрғақ шөпті, тал-шыбықтарды, бұталарды орман алдында, орман ішіндегі ашық жерлерде, шалғында, жайылымда, орылған егістің орнында жағуға тыйым салынады.

Қуан МЫРЗАКЕРІМОВ,
Созақ орман және жануарлар элементі қорғау мекемесінің орман күзетшісі-қорықшысы.